

Referat af møde i Faglig Referencegruppe fredag den 21. august kl.11.00-12.30 (afholdt over Skype)

Deltagere

Anja Skjoldborg Hansen (Aarhus Universitet, DCE)
Brian Kronvang (Aarhus Universitet, DCE)
Nikolaj Schulz (Bæredygtigt Landbrug)
Jørgen Evald Jensen (Bæredygtigt Landbrug)
Henning Mørk (Danmarks Naturfredningsforening)
Walter Brüsch (Danmarks Naturfredningsforening)
Lisbeth Jess Plesner (Dansk Akvakultur)
Morten Løber (Dansk Industri)
Niels Riis (Dansk Ornitologisk Forening)
Kurt Møller (Danske Regioner)
Bente Villumsen (Danske Regioner)
Helge Danneskiold-Samsøe (Danske Vandløb)
Knud Thonke (Danske Vandløb)
Ib Walther Jensen (Danske Vandløb)
Claus Vangsgård (DANVA)
Jens Tørsløv (DHI)
Poul Løgstrup Bjerg (DTU oplægsholder)
Jørn Rasmussen (Fair Spildevand)
Helge Lorenzen (LandboSyd)
Niels Vedel (Kommunernes Landsforening)
Marie Østergård (Landbrug & Fødevarer)
Anne Louise Gimsing (Landbrug & Fødevarer)
Erik Jørgensen (Landbrug & Fødevarer)
Dorte Harrekilde (Rambøll)
Hanne Birch Madsen (Rambøll)
Laila Brun (Rambøll)
Marlene Ullum (Rambøll)
Søren Laurentius Nielsen (RUC)
Line Bønnelycke Nørgaard (SEGES)
Rikke Laursen (SEGES)
Jacob Ingerslev (SWECO)
Sara Egemose (Syddansk Universitet)
Peter Østergård Have ((MFVM Departement – formand (deltog de første 45 minutter)
Signe Cecilie Mathiassen (MFVM Departement)
Lene Carpentier (MFVM Departement)
Johan Møller Dybro (MFVM Departement)

Cecilie Spanner Rydeng (MFVM Departement)
Ronnie Juhler Pedersen (MFVM Departement)
Isabelle Navarro Vinten (MST – vicedirektør)
Harley Bundgaard Madsen (MST Fyn)
Peter Kaarup (MST Østjylland)
Jane Hansen (MST, Vandmiljø & Friluftsliv)
Berit Borksted (MST, Vandmiljø & Friluftsliv)
Tina Buchholt Høj (MST, Vandmiljø & Friluftsliv)
Malene Aarslev (MST, Vandmiljø & Friluftsliv- ref.)
Michael Clausen (Landbrugsstyrelsen)

Referat

Punkt 1. Velkomst v. formand Peter Østergård Have (MFVM Departement)

Peter Østergård Have (MFVM Departement) bød velkommen til mødet og præsenterede dagens program.

Peter Østergård Have (MFVM Departement) orienterede om, at referatet fra mødet den 2. juni 2020 er sendt ud. Der kom enkelte bemærkninger, og det endelige referat er sendt ud den 2. juli 2020.

Peter Østergård Have (MFVM Departement) orienterede om, at han blev nødt til at forlade mødet efter 45 minutter, hvorefter Cecilie Spanner Rydeng (MFVM Departement) ville tage over som repræsentant for Miljø- og Fødevarerministeriets departement.

Punkt 2. Orientering om arbejdet med de faglige projekter v. vicedirektør Isabelle Navarro Vinten (MST)

Isabelle Navarro Vinten (MST) bød også velkommen til mødet og orienterede om kommende mødedatoer:

Fredag den 25. september: Præsentation af marine tilstandsvurderinger

Onsdag den 28. oktober: Præsentation af faglige projekter

Isabelle Navarro Vinten (MST) orienterede om, at de væsentlige vandforvaltningsmæssige opgaver (VVO) til vandområdeplanerne 2021-2027 har været i høring fra den 18. december 2019 til den 18. juni 2020.

Høringen har været offentliggjort på Miljøstyrelsens hjemmeside og på Høringsportalen, men der har ikke været sendt direkte besked ud til vandplanlægningens interessenter. Dette er efter samme fremgangsmåde som i VP2 og er i øvrigt i overensstemmelse med loven.

Miljøstyrelsen har fået meldinger fra nogle interessenter, der først meget sent er blevet opmærksomme på høringen. Derfor har Miljøstyrelsen besluttet at sende VVO'erne ud i en ekstra høring á 4 ugers varighed. I vil få direkte besked pr. mail om det, når dokumenterne er lagt på høringsportalen.

Isabelle Navarro Vinten (MST) orienterede om sagen om mulige fejl i nedbørsdata fra DMI, som også har været beskrevet i en pressemeddelelse fra MFVM og gav derefter ordet til Peter Kaarup (MST), som uddybede.

Peter Kaarup (MST) oplyste, at Aarhus Universitet (AU) og GEUS har gjort opmærksom på, at de nedbørsdata, der leveres af DMI, kan være fejlbehæftede. DCE har sammen med GEUS sandsynliggjort, at nedbøren i en årrække kan have været underestimeret.

AU og GEUS vurderer, at der er tale om en systematisk afvigelse på nedbørsdata/nedbørsmålingerne, som kan give en underestimering af den beregnede vandmængde i størrelsesordenen 10-25%, når nedbøren sammenlignes med målte vandmængder i vandløbene.

AU og GEUS vurderer, at der tilsyneladende kom et brud i tidsserien mellem perioden 1990-2010 og 2011 og frem. Det oplyses også, at DMI over en årrække har renoveret målestationer og justeret nettet af stationer. I løbet af 2011 havde DMI renoveret hele deres nedbørsmålnet og udskiftet den måler-type, som var anvendt frem til og med 2010.

Det kan have betydning for en række produkter, som AU og GEUS leverer til MFVM. Det kan dreje sig om beregning af kvælstof og fosforafstrømning fra de godt 35 % af Danmarks areal, der ikke er dækket af målinger i vandløb, udvaskningsdata, modeller for vandafstrømning (DK-model) m.v. DMI har i forbindelse med sagen oplyst, at de er indstillet på at gå i dialog og samarbejde med AU og GEUS om at løse problemstillingen.

Det er aftalt med DMI, at AU og GEUS fremsender et fælles fagligt notat med de statistiske analyser og eksempler på hvilke faglige udfordringer, anvendelse af nedbørsdata fra DMI giver. En dialog mellem AU, GEUS og DMI kan baseres herpå.

Peter Kaarup (MST) og Isabelle Navarro Vinten (MST) understregede afslutningsvis, at der er et stort fokus i ministeriet på at få afdækket problemstillingen, og at man er i gang med at afklare, hvilken betydning den kan få for vandplanlægningen.

Efterfølgende blev der spurgt til betydningen af de mulige datafejl for de nedbørskorrekationer, der er anvendt til at effektvurdere tiltag i landbruget. Der blev desuden spurgt til betydningen for nedbørskorrekationerne til brug for NOVANA-tallene samt til betydningen for udvaskning af nitrat til små højtliggende grundvandsmagasiner på sandjord.

Peter Kaarup (MST) svarede, at Miljøstyrelsen er opmærksomme på, at de mulige fejl i nedbørsdata kan have betydning på flere områder, f.eks. udvaskning, DK-modellen og opgørelser af vandafstrømning. Miljøstyrelsen arbejder på at afdække betydningen på disse områder, og emnet vil blive drøftet igen på et senere tidspunkt, når omfanget er klarlagt nærmere.

Punkt 3. Grundvandsforekomster, kemisk tilstand for pesticider v. Lærke Thorling, GEUS

Tine Ørbæk Nielsen (MST) introducerede projektet. Tine Ørbæk Nielsen gjorde opmærksom på, at de resultater, der præsenteres, er foreløbige og med forbehold for ændringer.

Lærke Thorling (GEUS) præsenterede projektet. Der henvises, ligesom for de øvrige faglige oplæg, til de udsendte slides.

Efter oplægget blev der spurgt til andelen af dubletter. Tine Ørbæk (MST) oplyste, at der var 4300 uægte dubletter (dobbelbestemmelser med to resultater) ud af over 1 mio. enkeltmålinger. Derudover er der også ægte dubletter. Lærke Thorling (GEUS) supplerede med, at der ved offentliggørelsen af

projektet også vil blive lagt bilag ud, hvor det er beskrevet, hvordan dubletter er defineret og frasorteret.

Der blev spurgt til, om det i tilstandsvurderingerne for pesticider vil fremgå, hvilke pesticider der er årsag til eventuelt ringe tilstand. Lærke Thorling (GEUS) bekræftede, at det vil blive muligt at se, hvilke pesticider der har været årsag til, at en grundvandsforekomst kommer i ringe tilstand.

Der blev desuden spurgt om, hvornår man er klar til totalscreening (non-target screene) for alle miljøfarlige stoffer. Lærke Thorling (GEUS) svarede, at GEUS gerne vil arbejde med dette fremover.

Punkt 4. Grundvandsforekomster, kemisk tilstand for øvrige miljøfarlige forurenende stoffer v. Poul Løgstrup Bjerg, DTU

Tine Ørbæk Nielsen (MST) introducerede projektet. Det blev understreget, at der også ved dette projekt tages forbehold for, at resultaterne er foreløbige.

Poul Løgstrup Bjerg (DTU) præsenterede projektet.

Efterfølgende blev der spurgt til alderen af de anvendte analyser. Poul Løgstrup Bjerg (DTU) svarede, at de anvendte data er fra perioden 2013-2019.

Punkt 5: Miljøfarlige forurenende stoffer – status på faglige projekter v. kontorchef Jane Hansen, MST

Jane Hansen (MST) præsenterede den overordnede status for Miljøstyrelsens arbejde med faglige projekter om miljøfarlige forurenende stoffer (MFS).

Jane Hansen (MST) opfordrede til, at man kontakter Miljøstyrelsen, hvis man har ønsker til præsentation af specifikke emner inden for MFS. Tilsvarende må man gerne melde ind, hvis man har viden om eller bemærkninger til de erhvervsøkonomiske konsekvenser af yderligere miljøkvalitetskrav for MFS.

Jane Hansen (MST) bemærkede ift. spørgsmålet under punkt 3 om non-target screening, at Miljøstyrelsen følger nøje med i udviklingen af disse nye screeningsmetoder, både i egne projekter og andres. På nuværende tidspunkt er metoderne ikke fuldt udviklede til at kunne anvendes i vandplanlægningen, men det er forhåbningen, at det vil blive muligt i de kommende år.

Efter oplægget blev der spurgt, om det planlægges at lave en national database for vandløb eller overfladevand i lighed med Jupiter.

Jane Hansen (MST) svarede, at man ikke på nuværende tidspunkt har data på nationalt plan, som er ensartede nok til at udvikle en sådan database, men Miljøstyrelsen er opmærksomme på behovet for yderligere data, herunder muligheden for at sikre tilstrækkelig ensartethed i data fra fx regioner og kommuner til, at det kan bruges som en del af datagrundlaget.

Der blev desuden spurgt om, hvor lokalt de naturlige baggrundsværdier er bestemt. Berit Borksted (MST) svarede, at det er forsøgt at gøre dem så lokale så muligt, men det er ikke afklaret i hvor høj grad det vil lykkes, da det stiller store krav til data.

Nikolaj Schulz (Bæredygtigt Landbrug) indsendte en række spørgsmål pr. chat, som Jane Hansen (MST) svarede på:

1. Er en modelmæssig tilgang i overensstemmelse med vandrammedirektivet i forhold til miljøfremmede stoffer?

Svar: Miljøstyrelsen vil kun anvende modelleringerne, hvis det kan dokumenteres, at det giver et tilstrækkeligt retvisende billede.

2. Hvordan undersøges samspillet mellem miljøfremmede stoffer, fx kobber, og disse MF-stoffers påvirkning af biologiske kvalitetselement, dvs. ålegræs?

Svar: Miljøkvalitetskrav for MFS er fastsat ud fra hvilke niveauer, der er problematiske for menneskelig sundhed og miljøet.

3. Følger målingerne for miljøfremmede stoffer de krav og procedurer, der fastlagt efter EU-retten? (Der 1 direktiv, der afgrænser stofferne og et andet direktiv, der styrer målemetoden)

4a. Hvor mange målinger i alt er der gennemført, der overholder EU-reglerne i de nuværende vandplaner?

4b. Hvor mange målinger er der i alt gennemført, der overholder EU-reglerne, i de kommende vandplaner?

Svar: Vores målinger overholder kravene. De foretages og analyseres i overensstemmelse med de gældende direktiver, vejledninger og bestemmelser fra EU.

Dorte Balle Harder (MST) oplyste supplerende, at analysekvalitetskravdirektivet siden 2011 er implementeret i bekendtgørelse om krav til miljømålinger. Nikolaj Schulz (Bæredygtigt Landbrug) kvitterede for svarene.

Der blev desuden spurgt til forståelsen af baggrundskoncentrationer for MFS, baggrundsværdier for metaller og målinger af MFS i grundvand. Jane Hansen (MST) svarede, at det er metallerne, Miljøstyrelsen får kigget på, når der undersøges naturlige baggrundsværdier. Desuden blev det fastslået, at i vandrammedirektivet forstås "MFS" som "miljøfarlige forurenende stoffer", dvs. også metallerne. "MFS" er således ikke begrænset til "miljøfremmede stoffer", en betegnelse som anvendes i andre sammenhænge.

Punkt 6: Eventuelt og afrunding v. vicedirektør Isabelle Navarro Vinten (MST)

Jørn Rasmussen (Fair Spildevand) bemærkede under eventuelt, at det burde medtages i referatet fra mødet den 2. juni 2020, at der er forskel på at beregne næringsstoffer i mængder og koncentrationer. Jørn Rasmussen (Fair Spildevand) opfordrede til, at man anvender målte koncentrationer og ikke totale mængder. Jørn Rasmussen tilføjede, at totale mængder er problematiske, hvis man skal overholde "forurenere betaler"-princippet i vandrammedirektivet, da det kun er koncentrationer, der kan spores til forurenere.

Isabelle Navarro Vinten (MST) kvitterede for budskabet, som også har været drøftet på tidligere møder. Hun tilkendegav, at synspunktet vil blive gengivet i referatet fra dette møde.

Vicedirektør Isabelle Navarro Vinten (MST) takkede for et godt møde med spændende oplæg og drøftelser.

Cecilie Spanner Rydeng (MFVM Departement) kvitterede også for et godt møde og oplyste, at der vil komme nærmere information om sagen om DMI's nedbørsdata, både ift. de konkrete problemer med data og konsekvenserne for det faglige grundlag for vandområdeplanerne, på det næste møde i Faglig Referencegruppe den 25. september 2020.